

Први семестар Прве године Основних академских студија школске 2012/13

МОДУЛ М2 - Увод у пројектовање
Курс 2.1.: Простор и облик - 8 ЕСПБ

Erik Olofson: In Places, 2004

УПУТСТВО

Садржај наставе

Обавезни предмет на коме се студенти упознају са појмовима архитектонског простора и облика, као и са начелима стварања - од елементарних до сложених просторних системима. Студент развија способност да препознаје просторне елементе и да уочава њихов међусобни однос, као и однос према окружењу и оспособљава се да ствара концепт објекта архитектуре.

Термински план наставе

Обавезни предмет одржава се једном недељно са два часа предавања и четири часа вежбања.

Настава траје 15 радних недеља у школи што значи да студент има на располагању укупно 600 сати рада, у току недеља које су радне, за све предмете на првом семестру основних студија.

Студент на предмету од 8 ЕСПБ располаже са 160 радних сати у току 15 радних недеља, што значи да је за рад код куће предвиђено 70 радних сати, или 4.66 сати недељно, с обзиром на то да на предмету у школи студент ради шест сати недељно.

Испитни рок траје 5 радних недеља, што значи да студент има на располагању још 200 радних сати за припрему испита, консултације и полагање свих испита на првом семестру студија.

Студент на предмету од 8 ЕСПБ има на располагању 53.33 сата за припрему, консултације и полагање испита у испитном року, или укупно 6.66 радних дана.

Напомена: није дозвољено оптерећење студената веће од овако димензионисаног.

Студијска правила

Предмет води један наставник са више сарадника у зависности од броја формираних студија, као и са старијим студентима волонтерима.

План рада на предмету одређује наставник.

Најмање 30п, а највише 70п предвиђено је за оцењивање током 15 радних недеља у школи.

Начин и критеријуме оцењивања утврђује појединачно сваки наставник.

*на основу Службеног билтена 71/06 Архитектонског факултета: Студијски програми основних академских студија и дипломских академских студија архитектуре од 31. 05. 2006. и Службеног билтена 72/06 Архитектонског факултета: Статут од 09. 10. 2006.

План рада

Назив предмета: <u>МОДУЛ – М2 Увод у пројектовање</u> <u>Курс 2.1. Простор и облик</u>
Година студија: 1. семестар основних академских студија - 2012/13
Број кредита: 8 ЕСПБ
Термини одржавања наставе: Предавања: уторак 10 - 12 сати Вежбе: уторак 12 - 16 сати
Термин одржавања испита (предаја и одбрана елабората – портфолиа): Уторак 15. јануар 2013. у 10 сати (биће накнадно потврђено)
Термини одржавања колоквијума: Први колоквијум: седма недеља наставе / уторак 30. октобар 2012. у термину вежби Други колоквијум: дванаеста недеља наставе / уторак 04. децембар 2012. у термину вежби

Опис наставног задатка: Виђење, промишљање и уобличавање архитектонских просторних система
Наставник: доц Милан Ђурић, руководилац курса ас мр Татјана Стратимировић, координатор курса
Сарадници у настави: Асистенти / сале: Давор Ереш /218, Анђелка Ћировић /219, Алекса Бијеловић /220, Ксенија Пантовић /221, Ивана Ракоњац /222, Јелена Ристић /223, Милутин Церовић /224, Милена Делевић /226, Срђан Марловић /227, Павле Стаменовић /228, Јелена Митровић /230, Душан Стојановић /235
Број кабинета: 239
Време за консултације са студентима (једном недељно два сата): у договору са предметним асистентом
Телефон: 3218 739 Е-маил: tatjana.stratimirovic@gmail.com

Пројектни задатак:

1. задатак: Плажа

5 недеља (1+1+1+2) + колоквијум

4 макете на картонској подлози формата A4 / Размера 1:100

Прве три недеље раде се апстрактне макете помоћу којих се испитују просторни односи:

хаотично и уређено
природно и изграђено
слободно и ограђено
осветљено и засенчено
покретно и непокретно

Последње две недеље ради се пројекат плаже.

На основу искуства из претходних вежби, а без обавезе да се решења из њих користе, будући да су на апстрактном нивоу, структурира се простор јавне плаже.

Циљ задатка:

Увидети важност природних утицаја на грађење (вода, обала, сунце, ветар, киша).

Схватити грађени простор као структуру која је састављена од тла, зидова и кровова.

Увежбати просторне односе динамичног и статичног, покривеног и откритог, осветљеног и засенченог, организованог и слободног, опслужујућег и опслуженог.

Одмерити односе величина људског тела и величина простора.

2. задатак: Привремено склониште за пријатеља

4 недеље (2+2) + колоквијум

2 макете на картонској подлози формата A4 / Размера 1:50

Прве две недеље ради се макета подземног простора за одређену особу да би се испитали психолошки просторни односи:

емоције и разум
светло и тама
пространо и тесно
високо и ниско
топло и хладно
променљиво и трајно
тешко и лако
видљиво и невидљиво

Последње две недеље ради се пројекат привременог монтажног објекта на парцели задате величине.

На основу искуства из претходне вежбе, а без обавезе да се решења из ње користе, будући да су на апстрактнијем нивоу, структурира се привремено склониште за пријатеља.

Циљ задатка:

Увидети важност психолошких утицаја на грађење.

Схватити грађени простор као шупљину која треба да одговори карактеру и потребама особе за коју је намењена.

Увежбати грађење флексибилне просторне структуре састављене од архитектонских елемената који могу да се лако склапају и расклапају.

Открити принципе организовања простора на основу људских потреба.

3. задатак: Надоградња

3 недеље + испит

1 макета на картонској подлози формата A4 / Размера 1:50

Пројекат надзиданог спрата и поткровља на равном крову апстраховане зграде са две радно-стамбене јединице: једна за себе, а друга за непознатог. Испитују се естетски и просторни односи:

старо и ново
приватно и јавно
спољно и унутрашње
пуно и празно
отворено и затворено
контрасно и хармонично
духовно и материјално

Циљ задатка

Увидети важност утицаја изграђеног окружења приликом обликовања нових грађевина.

Изразити разлику између личног простора и простора који се прави за непознатог.

Увежбати процес обликовања и материјализације који произилази из односа спољних утицаја и унутрашњих захтева.

Открити принципе организовања вишенаменских простора.

Циљеви и приступ настави:

Развијати свест о искуству, осећајности, потребама и активностима људи у простору.

Развијати свест о карактеристикама процеса пројектовања.

Развијати знање о основним елементима архитектонског простора, њихови односима, распоређивању и димензионисању.

Развијати знање о тектоници објеката архитектуре (начела обликовања конструкције и избора одговарајућих материјала).

Развијати способности успостављања веза између апстрактних геометријских начела компоновања и несталних свакодневних прилика у пројектовању објеката архитектуре.

Развијати способности тумачења архитектонских идеја и реализованих објеката.

Развијати вештину посматрања и анализе простора, визуелизације идеја и методе представљања архитектонских пројеката.

Развијати вештину стварања просторних концепата и изражавања језиком архитектуре.

Метод извођења наставе:

Позитивна и стимулативна атмосфера међу студентима и између студената и наставника.

Радионице, пројекти, предавања, дискусије, критике, презентације, консултације.

Учење кроз рад на пројектима.

Проверавање свог рада пред другим студентима и наставницима.

Тема задатака није пројектовање куће, већ уобличавања система проторних односа.

Програми задатака изведени су из свакодневних и блиских ситуација.

нед.	Тематска јединица		Предавање	Вежбање	Рад ван школе
01	Уводно предавање 18.09.2012.	2 часа предавања 4 часа вежби	Простор и облик – основни појмови / доц. Милан Ђурић	<u>Вежба упознавања</u> - Размештање столова у студију за појединачни и групни рад у форми радионица, дискусија, предавања, критика, презентација, консултација (2 сата) <u>Шетња</u> кроз одабрани део града са упућивањем на начин посматрања града као структуре састављене од тла, зидова и кровова.	Направити фотографију једне просторне ситуације. На основу фотографије нацртати аналитички слободоручни цртеж структуре просторне ситуације и рад донети на почетак следећег часа. Припремити материјал и прибор за рад на макети.
02	Анатомија простора 25.09.2012.	2 часа предавања 4 часа вежби	Хоризонтални елементи простора – пејзаж тла / асс. мр Татјана Стратимировић	<u>Тло</u> Вежба Направити макету имажинарног пејзажа на картонској подлози формата А4, која се састоји од природног терена и изграђених стаза, платформи, подзида, рампи и степеништа. Висинска разлика је од 20 до 200 цм.	Наставак рада на макети + Фотографисати модел у перспективи наспрам неба као позадине. Фотографије донети са моделом на почетак следећег часа.
03	Анатомија простора 02.10.2012.	2 часа предавања 4 часа вежби	Вертикални елементи простора – простор зида / доц. Зоран Абадић	<u>Зидови</u> Вежба Направити макету имажинарног простора кога чине зидови од два материјала различитих висина, дебљина и дужина, на картонској подлози формата А4. Зидови могу да се пружају право, криво, косо, да се ломе или да се укрштају под разним угловима. Заједно треба да омогуће континуирано кретање (отворени план). Направити модел људске фигуре. Проверавати висине зидова стално у односу на висину човека и контролисати визуре.	Наставак рада на макети + Фотографисати макету из перспективе човека. Фотографије донети са моделом на почетак следећег часа
04	Анатомија простора 09.10.2012.	2 часа предавања 4 часа вежби	Наткривање простора – кровови и надстрешнице / доц. мр Владимир Миленковић	<u>Надстрешница</u> Вежба Направити макету имажинарне надстрешнице која се састоји од штапова и застора на картонској подлози формата А4. Надстрешница је делом отворена, а делом затворена. Обратите пажњу на конструктивност структуре - од кровова до пода, начине преношења оптерећења.	Наставак рада на макети + Фотографисати макету надстрешнице као однос структуре светлог и тамног из људске перспективе. Фотографију донети заједно са моделом на почетак следећег часа.
05	Анатомија простора 16.10.2012.	2 часа предавања 4 часа вежби	Компоновање / архитектура / асс. Давор Ереш	<u>Плажа (20)</u> Пројекат Направити макету јавне плаже од два макетарска материјала на картонској подлози формата А4 у размери 1:100.	Припремити цртеже са курса Ликовне форме и донети их на почетак часа.

				Означити воду и обалу. Направити мол за прилаз са воде и обезбедити прилаз са копна. Дрвеће не постоји. Конфигурисати тло различитих висина тако да највиша кота износи 250 цм. Означити различите подлоге: воду, песак, шљунак, стене или бетон.	
06	Анатомија простора 23.10.2012.	2 часа предавања 4 часа вежби	Типологија архитектонских композиција /доц. Милан Ђурић	Наставак рада на задатку. Направити систем слободних површина, стаза, степеништа, рампи, платформи, подзида и терасу са надстрешницом за летњу кафану. Обезбедити сервисни простор за тушеве, кабине за пресвлачење, тоалете и простор за одлагање смећа. Организовати простор тако да служи за излежавање, за кретање, за седење у кафани под надстрешницом. Размислити о величини простора, димензијама човека када се креће, седи или лежи и о потребним међусобним растојањима људи. Код сваког просторног елемента контролисати димензионалне односе.	Наставак рада на макети
07	Материја и жеља 30.10.2012.	2 часа предавања 4 часа вежби	Место и окружење / асс. мр Татјана Стратимировић тест 1 (2п)	1. Колоквијум: П л а ж а (20п)	Приказани профил пријатеља са курса Визуелна истраживања донети на почетак следећег часа.
08	Материја и жеља 06.11.2012.	2 часа предавања 4 часа вежби	Употреба и организација простора / доц. Зоран Абадић	<u>Склониште (25 поена)</u> Почетак рада на новом задатку. <u>Подземно склониште:</u> На основу утврђеног профила пријатеља и његових основних потреба направити макету простора у картонској кутији формата А4 максималне висине од 12 цм. Користити један или два материјала, тако да макета буде расклопива.	Наставак рада на макети + Припремити фотографије животних ситуација које доминирају у простору склоништа и донети их на почетак следећег часа.
09	Материја и жеља 13.11.2012.	2 часа предавања 4 часа вежби	Лепота, димензионисање, пропорције /доц. Милан Ђурић	Наставак рада на задатку. Простор у кутији представља систем повезаних одаја одговарајућих намена, димензија и облика. Предвидети сервисне просторије (кухињу, тоалет и оставу) и просторе за рад одмор и забаву. Кутија има поклопац на коме је осмишљен прилаз и улаз у систем подземних одаја,	Наставак рада на макети + Припремити фотографије пејзажа – предела у коме ће се наћи надземно склониште и донети их на почетак следећег часа.

				као и отвори за ваздух и природно осветљење.	
10	Материја и жеља 20.11.2012.	2 часа предавања 4 часа вежби	Трајност и материјализација елемената простора /асс. мр Милена Кордић	<u>Надземно склониште:</u> На основу утврђеног профила пријатеља и његових потреба, направити макету приземног објекта на картонској подлози формата А4 у размери 1:50. Објекат треба да прикаже ревозибилност процеса конструисања и деконструисања помоћу једноставних монтажних елемената и флексибилност и трансформабилност свакодневног простора за боравак.	Наставак рада на макети + Приказати кадрове предела онако како се они сагледавају из простора склоништа и донети их на почетак следећег часа.
11	Материја и жеља 27.11.2012.	2 часа предавања 4 часа вежби	Простор – облик – значење / доц. мр Иван Куцина тест 2 (3п)	Наставак рада на задатку. Задата је парцела димензија 10/14 м. Повести рачуна о односу спољног и унутрашњег простора. Објекат је издигнут 40 цм изнад тла. Највећа дозвољена висина зида је 2,6 м. Конструкција објекта је комбинација стубова и лакких монтажних панела. Потребно је осмислити и систем отвора. Кровна конструкција је од дрвета или лагана метална конструкција. Посветити пажњу успостављању различитих нивоа отварања, полуотварања и затварања објекта. Објекат садржи сервисе минималних димензија: купатило 1.2 x 3 м и кухињски блок 0.6 x 3м. Поделу унутрашњег простора на дневни и ноћни, радни и забавни успоставити на основу распореда одаја у претходној вежби. Приказати могућности лаке трансформације објекта.	Наставак рада на макети
12	Примењена геометрија 04.12.2012.	2 часа предавања 4 часа вежби	Основни геометријски облици у архитектури / асс. мр Татјана Стратимировић	2. Колоквијум: С к л о н и ш т е (25п)	
13	Примењена геометрија 11.12.2012.	2 часа предавања	Сложени облици и трансформација облика у архитектури / доц. Ђорђе Стојановић	<u>Надоградња (25 поена)</u> Упутство за израду модела постојећих објеката: Задата је имагинарна локација на равном крову непознате зграде висине П+2 која је бочним странама наслоњена две суседне стамбене зграде висине П+3+Пк и заједно са њим чини стандардни градски улични низ. Испред зграде на северној	Израдити модел постојеће физичке структуре у којој се планира надоградња. Модел донети на почетак следећег часа. Припремити неколико фотографија хероја и/или негативаца надоградње и са текстуалним коментаром на 1 листу А4 донети на почетак следећег часа. Рад на

				страни је тротоар ширине 2 метра, колска саобраћајница 6 метара и тротоар ширине 2. Наспрам низа зграда је паралелни низ састамбеним зградама висине П+3+Пк. Иза зграде на јужној страни је унутрашње двориште градског блока. Димензије равног крова су 8x12 м са дужим странама према улици и дворишту а са краћим странама према суседним зградама. Усредини дуже стране према дворишту налази се степениште ширине 3м и дубине 5м. Све димензије дате су од зида ди зида.	макети
--	--	--	--	--	--------

14	Примењена геометрија 18.12.2012.	2 часа предавања 4 часа вежби	Просторни односи / доц. Милан Ђурић	Наставак рада: Потребно је надоградити зграду са још једним спратом и поткровљем чија је слемена висина 6,4 м од коте равног крова, а најмањи дозвољени пад крова је 21%. Надоградња садржи две различите стамбено пословне јединице на два нивоа. Једна се пројектује за личне потребе, а друга за непознатог корисника.	Наставак рада на макети
15	25.12.2012.	2 часа предавања 4 часа вежби	Простор и/или облик / асс. мр Татјана Стратимировић упутство за испит тест 3 (5п)	Стамбено пословна јединица садржи сервисни део, комуникације, дневну и ноћну стамбену зону и радни део у коме се обавља посао и примају странке. Обратити пажњу на сложени карактер композиције надоградње која треба да произађе из односа према геометрији окружења, из поделе на два различита дела и да одговара потребним величинама простора.	

Обавезна литература:

Куцина, Иван: 15/3 (Београд: Архитектонски факултет, 2008)
уџбеник за курс Простор и облик

Препоручена литература:

литература на енглеском језику – библиотека факултета

Ferre, Albert: The Yokohama Project: Foreign Office Architects (Barcelona: ACTAR, 2002) Тематска јединица Анатомија простора – Плажа

Ross, Richard: Waiting for the End of the World (New York: Princeton Architectural Press, 2004) Тематска јединица Материја и жеља – Склониште

MVRDV: Stacking and Layering = Artificial Ecologies (El Croquis, 2001) Тематска јединица Геометрија простора – Надоградња

Начин полагања испита (садржај елабората, пројекта или семинарског рада):

Елаборат се састоји од 7 архитектонских модела на подлози А4 формата. Одбрана елабората је у форми усменог испита.

Критеријуми оцењивања:

1. Формална и материјална довршеност задатка и приказано стечено знање.
2. Кохерентност пројекта, веза између различитих аспеката рада – између замисли и изведеног, између концепције и архитектонског исказа.
3. Персоналност студента: воља за радом, вредноћа, независност, креативност, критичност, иновативност, ентузијазам, мотивисаност.

Оцењивање:

У структури укупне оцене студента на предмету предиспитне обавезе (сви облици рада који се оцењују пре полагања испита и који се као такви једино и могу реализовати у овом периоду) учествују најмање са 30, а највише 70 поена. Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може стећи највише 100 поена.

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност - тестови	10	портфолио рада код куће	10
колоквијуми - задаци	70	усмена одбрана елабората	10

Услови предаје после заказаног рока:

из статута АФ

Статутарне одговорности и права студената: из статута АФ